

IMF'nin uyarısı ne anlama geliyor?

EKONOMİNİN HALLERİ

Servet Yıldırım
servet.yildirim@dunya.com

Ekonomideki mevcut durum ve genel eğilimi görmek isteyenlerin baktıkları çeşitli öncü göstergeler vardır. Bunlardan biri de "Satınalma Yöneticileri Endeksleri"dir. Ve bu endeksler önümüzdeki dönemde aralarında Türkiye'nin de olduğu birçok ülkede ekonomik performansın yavaşlayacağını gösteriyor.

Bu hafta gazetelerde IMF'nin yeni bir raporundan söz ediliyordu. Rapor Bali'deki G20 toplantısı öncesi ekonomistleri ve şirketleri olumsuzla dönen havaya karşı uyarıcı nitelikteydi. IMF ekonomistlerinden Tryggvi Gudmundsson blog yazısında "20 ekonomi bölgesinin takip edildiği satın alma yöneticisi endekslerinde son aylarda istikrarlı bir kötüleşme olması, görünümün Ekim ayı

Dünya Ekonomik Görünümü raporunda belirtilenden daha karamsar olduğunu teyit ediyor. Şu anda çok fazla zorluk söz konusu ve zayıflayan ekonomik göstergeler ileride daha fazla zorluğa işaret ediyor" diye yazdı.

Raporda, son çıkan göstergelerin de iç karartıcı görünümü teyit ettiğine dikkat çekiliyordu. Raporda işaret edilen gösterge ise G20 ülkelerinde açıklanan satın alma yöneticileri endeksleriydi. Bu göstergelerde son aylarda istikrarlı bir kötüleşme var.

Satınalma Yöneticileri Endeksleri (PMI) önemli öncü göstergelerden biridir. IHS Markit tarafından oluşturulan endeksler, 40'tan fazla ülkede imalat, hizmet, inşaat gibi sektörler için aylık olarak açıklanıyor. Düzenlenen anketlerde, katılımcı firmalara üretim, yeni siparişler, stok düzeyleri, istihdam, tedarikçi performansı ve fiyat trendleri gibi parametrelerin hangi yönde geliştiği soruluyor. Her ayın açıklanan ilk öncü göstergesi olduğu için hem basın hem de ekonomistler tarafından yakından takip ediliyor. Daha da önemlisi anket sonuçları ile gerçekleşmeler arasında yüksek bir ilişki ol-

duğu için satın alma yöneticileri endeksine oldukça fazla itibar ediliyor.

Türkiye İmalat PMI endeksi 2015 Eylül ayından bu yana **İstanbul Sanayi Odası** çatısı altında açıklanıyor. En son açıklanan Ekim raporu ise zorlu piyasa koşulları nedeniyle imalat sektöründe talebin yavaşlamaya devam ettiği sinyali veriyordu. Buna göre Eylül ayında 46.9 olan endeks değeri Ekim'de 46.4'e geriledi. Raporun detaylarında ise hem yeni siparişler hem de üretim görülen yavaşlamaya bağlı olarak firmalar satın alma faaliyetlerini ve istihdamı azalttıkları belirtiliyor.

PMI'ların 50'den büyük olması önceki aya kıyasla bir iyileşmeye ya da artışa işaret ederken 50'den küçük rakamlar önceki aya göre kötüleşme ya da düşüş olarak değerlendirilmektedir. Türkiye'de manşet PMI ise 8 aydır 50'nin altında kalıyor.

Sadece Türkiye değil birçok G20 ülkesinde de benzer bir durum var. Dolayısıyla küresel çapta bir yavaşlamadan söz etmek mümkün. Ancak bu hareketin bize özgü olmayıp küresel çapta olması bizi rahatlatan değil aksine

daha da kaygılandırıcı bir gelişme olarak görülmelidir. Sadece bize özgü bir yavaşlama olsaydı, bunu dış pazarlara yüklenerek ve ihracata dönük çalışarak aşmak mümkündür. Ancak dış pazarlarda da yavaşlama söz konusu olduğunda manevra alanı kısıtlanıyor ve dış talebe dayalı bir toparlanma imkanı zayıflıyor.

Bu nedenle dış pazarlarda özellikle Avrupa Birliği'nde arka arkaya gelen zayıf PMI sonuçları yakından izlememiz gereken olumsuz bir durumdur.

İlginç olan küresel yavaşlamaya rağmen IMF ülkelere enflasyonu düşürmeye odaklanmalarını tavsiye ediyor. Çünkü enflasyonun yüksek seyretmesi yaşama maliyetini artırırken, düşük gelir gruplarını ve toplumun kırılğan kesimlerini fazlasıyla olumsuz etkiliyor. IMF'nin tahmini birçok G20 ekonomisinde parasal sıkışmanın önümüzdeki aylarda da süreceği yönünde. Bu da demektir ki; ekonomik faaliyetler olumsuz etkilenmeye devam edecek. Dolayısıyla önümüzde dış pazarlara yönelik üretim yapan şirketlerin de dikkatli davranması gereken bir dönem var.